

Notă informativă
la proiectul de lege privind modificarea
Legii bugetului de stat pentru anul 2019

Introducere

Modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2019 este efectuată în conformitate cu art.61 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Factorii de bază, care au determinat modificările operate la bugetul de stat pentru anul 2019 sunt următorii:

- ajustarea indicatorilor bugetari la venituri, cheltuieli și soldul bugetar (deficit) reieșind din reestimarea prognozelor principalilor indicatori macroeconomici și mersul executării bugetului de stat în semestrul I al anului curent. Indicatorii bugetari au fost agreeți cu misiunea Fondului Monetar Internațional, desfășurate în perioada 26 iunie -10 iulie 2019, în cadrul evaluării a patra și a cincea a Programului de reforme economice susținut prin acordul pe trei ani, finanțat în baza Mecanismului extins de creditare (ECF) și Mecanismului de finanțare extinsă (EFF);

- necesitățile financiare pentru implementarea deplină a Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care nu a fost posibil de prevăzut în bugetul inițial aprobat, din motivul adoptării concomitente a acestor legi;

- revizuirea și prioritizarea programelor de cheltuieli, fără a prejudicia cheltuielile prioritare și programele în curs de desfășurare;

- deblocarea finanțării suportului bugetar din partea donatorilor;

- consolidarea administrării fiscale.

I. Evoluția economiei Republicii Moldova - în primele luni ale anului curent și perspectivele de dezvoltare în anul 2019

La revizuirea prognozei indicatorilor macroeconomici ai Ministerului Economiei și Infrastructurii s-a luat în considerare principalele aspecte ale prognozei economiei mondiale, în special a țărilor care sunt principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova; tendințele de evoluție a economiei naționale din anii precedenți; rezultatele înregistrate în principalele sectoare economice în primele luni ale anului 2019, precum și prognoza privind rata inflației și cursul de schimb al leului, coordonată cu Banca Națională a Moldovei (BNM).

De asemenea, s-au luat în considerare sarcinile prioritare ale Guvernului orientate spre asigurarea unei creșteri economice optime, durabile și incluzive care vor avea la bază eforturile Guvernului pentru sporirea competitivității și calității mărfurilor autohtone, creșterea exporturilor, inclusiv prin majorarea investițiilor în infrastructura economică, dezvoltarea agriculturii moderne și performante, crearea unui mediu atractiv și motivant pentru investiții.

În primul trimestru al anului 2019, Produsul intern brut a crescut cu 4,4% și a însumat 41,2 mlrd. lei. Cea mai mare influență asupra creșterii economice a avut valoarea adăugată brută creată în activitatea „Comerțul cu ridicata și cu amănuntul, transport și depozitare, hoteluri și restaurante”, asigurând 28% din creșterea PIB, după care: „Construcții” – 21%; „Industria” – 12%; „Informații și comunicații” – 11,6% și respectiv tranzacțiile imobiliare – 10%.

În luna iunie a anului 2019, rata inflației a constituit 4,3% față de decembrie 2018, înregistrând o majorare de 3,5 p. p. comparativ cu rata inflației din aceeași perioadă a anului 2018. Rata anuală a inflației a constituit 4,4%, încadrându-se în intervalul țintă a inflației stabilit de BNM (5% +/- 1,5%).

De la începutul anului 2019, moneda națională a marcat o depreciere de 5,8% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,14 lei pentru 1 dolar SUA la 01.01.2019 până la 18,14 lei la 30.06.2019) și de 5,8% față de Euro. Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la 30.06.2019 a atins o valoare de 2 913,7 mil. dolari, micșorând-se cu 2,7% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2018.

Comerțul exterior realizat în perioada ianuarie-mai 2019 relevă că, exporturile de bunuri au avut un ritm de creștere mai mare decât importurile. Astfel, exporturile s-au majorat cu 5,3%, iar importurile cu 3,8%. Soldul negativ al balanței comerciale a constituit 1 202,9 mil. dolari SUA, față de 1 175,5 mil. dolari în ianuarie-mai 2018. Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi a constituit 49,1%, fiind mai mare cu 0,7 p. p. decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului 2018.

Volumul producției industriale în perioada ianuarie-aprilie 2019 a înregistrat o creștere de 4,1%. Creșterea respectivă a fost determinată de majorarea industriei prelucrătoare cu 4,4% și a industriei extractive cu 57%. Producția și furnizarea de energie a înregistrat o diminuare de 0,5%. Principalii factori care au determinat creșterea sectorului industrial au fost: dezvoltarea ramurii automative în cadrul Zonelor Economice Libere și evoluțiile pozitive din sectorul construcțiilor care au susținut creșterea industriei extractive și a altor ramuri industriale conexe cu acest sector. Totodată, diminuarea prețurilor la producția industrială pe piețele externe și temperarea cererii externe au încetinit ritmurile de creștere ale sectorului industrial.

Volumul producției globale agricole a scăzut cu 2% în primul trimestru al anului 2019, însumând 1 650 mil. lei. Această evoluție a fost determinată de scăderea producției în sectorul zootehnic cu 2,1%, căruia i-a revenit circa 99% din volumul total al producției agricole.

În perioada ianuarie-martie 2019 activitatea investițională s-a intensificat. Astfel, volumul investițiilor în active imobilizate a crescut cu 25,1% față de aceeași perioadă a anului precedent, însumând circa 3,3 mlrd. lei. Creșterea intensivă a investițiilor s-a datorat majorării investițiilor private, investițiilor bugetare, revigorarea activității creditare, precum și creșterii investițiilor din sursele organizațiilor internaționale.

Comerțul interior de bunuri și servicii a fost în creștere în ianuarie-aprilie 2019, fapt ce demonstrează o intensificare a consumului din partea populației și agenților economici. Cifra de afaceri în comerțul cu amănuntul a însumat 16,8 mlrd. lei și a crescut cu 16,2% față de aceeași perioadă a anului precedent, iar cifra de afaceri în servicii de piață prestate populației a însumat 6 mlrd. lei, fiind în creștere cu 19,9%.

Câștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională în primul trimestru al anului 2019 a constituit 6 923,0 lei și s-a majorat în termeni nominali cu 17,2% față de primul trimestru al anului 2018, iar în termeni reali salariul s-a majorat cu 14,3%. În sfera bugetară, câștigul salarial mediu lunar a constituit 6 842,0 lei, fiind în creștere cu 26,5%, iar în sectorul real a constituit 6 954,3 lei și s-a majorat respectiv cu 13,9%. Majorarea salariilor stimulează creșterea cererii interne și, ca rezultat, impulsionează pe termen scurt creșterea economică, dar în același timp creează presiuni inflaționiste.

Veniturile populației au crescut preponderent din contul prestațiilor sociale în anul 2018. Veniturile disponibile lunare ale populației au constituit în medie pe o persoană 2 383,1 lei, în creștere față de anul 2017 cu 6,2% în termeni nominali, iar în termeni reali – în creștere cu 3,1%. Cheltuielile medii lunare de consum ale populației au constituit în medie pe o persoană 2407,9 lei, fiind în creștere cu 7,0% în termeni nominali, iar în termeni reali – cu 3,9%. Aproape jumătate din veniturile populației sunt cheltuite pentru procurarea produselor alimentare.

Mărimea medie a pensiei lunare la 01.04.2019 a fost de 1 793,95 lei și s-a majorat cu 17% față de aceeași dată a anului 2018 în termeni nominali.

Rata șomajului (proporția șomerilor (conform BIM) în populația activă) la nivel de țară pentru anul 2018 a înregistrat 3%, fiind cu 1,1 p. p. mai joasă față de 2017. La oficiile forței de muncă în ianuarie-mai 2019 au fost înregistrați 12,3 mii șomeri, cu 26,5% mai puțini față de numărul acestora înregistrați în ianuarie-mai 2018.

Conform prognozelor ajustate de către Ministerul Economiei și Infrastructurii în anul 2019 și având la bază prognoza tendințelor de evoluție a indicatorilor principalelor sectoare ale economiei naționale, se prevede o creșterea economică reală în anul 2019 de circa 3,7%.

Creșterea productivității sectorului industrial va fi susținută de ramura industriei automative, ca rezultat al extinderii activității investitorilor străini din cadrul Zonelor Economice Libere. În 2019 este prognozată o creștere de circa 4,0%. Totodată, evoluțiile pozitive așteptate de la sectorul agricol, creșterea cererii interne față de produsele autohtone, precum și valorificarea oportunităților oferite de acordurile de cooperare economică internațională vor constitui factorii care vor stimula dezvoltarea sectorului. Pe de altă parte, riscul de reducere a cererii externe poate influența negativ evoluția sectorului industrial.

Evoluțiile pozitive așteptate de la sectorul agricol vor stimula producția industriei alimentare, ce deține circa $\frac{1}{4}$ din industrie. Conform prognozei, sectorul agricol va înregistra o creștere de 1,5% în 2019. Condițiile climaterice relativ favorabile, modernizarea sectorului prin introducerea tehnologiilor performante, orientarea spre producția cu valoare adăugată înaltă, precum și creșterea suprafețelor însămânțate vor constitui factorii de bază care vor asigura stabilizarea creșterii sectorului în perioada de prognoză.

Pe de altă parte, riscul de reducere a cererii externe, competitivitatea încă scăzută a unor produse moldovenești, datorată insuficienței de investiții în re tehnologizarea proceselor de producție, subdezvoltarea concurenței în unele ramuri industriale, limitările și barierele existente pe plan intern ce țin de certificarea pentru export a producției autohtone, precum și tendința în creștere a exportului de materie primă agricolă vor constitui factori de stagnare a sectorului industrial.

Creșterea investițiilor se va datora atât creșterii investițiilor private, cât și a investițiilor publice. Aportul major la creșterea investițiilor este așteptat din partea investitorilor privați. Investițiile publice vor susținute prin continuarea proiectelor investiționale majore în infrastructura energetică, drumuri și în alte construcții inginerești și mijloace fixe.

Ipotezele de bază care au fost luate în considerație la prognoza comerțului exterior sunt temperarea creșterii economiei mondiale și a volumului comerțului internațional, care vor conduce la ritmuri de creștere mai modeste a volumului exporturilor și importurilor.

Totuși, va continua promovarea intensă a exporturilor pe piețele tradiționale, dar și penetrarea piețelor noi de desfacere. Investițiile vor contribui la creșterea nivelului de tehnologizare a întreprinderilor, cu efect asupra producerii mărfurilor mai competitive și livrarea acestora pe piețele externe. La estimarea evoluției

exporturilor s-a luat în calcul și ipoteza unui an agricol favorabil, livrarea în exterior a stocurilor de produse agricole din anul 2018, dar și anularea taxei de import a produselor agricole din Republica Moldova în Federația Rusă.

Luând în considerație multitudinea de factori, pentru anul 2019 a fost prognozată o creștere a exporturilor cu 9,2% și o creștere a importurilor cu 6,8%.

Pentru anul 2019 se prognozează o creștere a câștigului salarial mediu nominal a unui salariat de circa 113,6%.

Astfel, reieșind din rezultatele atinse în primele luni ale anului curent, pentru anul 2019 se remarcă în continuare un trend ascendent a evoluției social-economice, care se prezintă în tabelul care urmează.

Indicatorii	Unitatea de măsură	Rezultate înregistrate în anul 2018	Prognoze la elaborarea bugetului pentru anul 2019	Prognoze precizate pentru anul 2019
Produsul intern brut nominal	mlrd. lei	190,0	209,3	207,3
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	104,0	104,0	103,7
Indicele prețurilor de consum				
<i>mediu anual</i>	%	103,0	104,9	104,9
<i>la sfârșitul anului</i>	%	100,9	106,5	107,5
Cursul de schimb al leului				
<i>mediu anual</i>	lei/dol. SUA	16,80	17,20	17,74
<i>la sfârșitul anului</i>	lei/dol. SUA	17,14	17,56	18,00
Export	mil. dol. SUA	2 707,0	3 450,0	2 957,0
<i>față de anul precedent</i>	%	111,6	113,1	109,2
Import	mil. dol. SUA	5 764,3	6 542,0	6 154,0
<i>față de anul precedent</i>	%	119,3	109,4	106,8
Soldul balanței comerciale	mil. dol. SUA	-3 057,0	-3 092,0	-3 196,0
Producția industrială				
<i>- în prețuri curente</i>	mlrd. lei	55,8	59,1	59,0
<i>- față de anul precedent</i>	%	103,7	105,0	104,0
Producția agricolă				
<i>- în prețuri curente</i>	mlrd. lei	35,5	36,8	36,6
<i>- față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	102,5	104,5	101,5
Investiții în active materiale pe termen lung				
<i>- în prețuri curente</i>	mlrd. lei	24,2	26,6	26,6
<i>- față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	112,3	103,3	107,7

Indicatorii	Unitatea de măsură	Rezultate înregistrate în anul 2018	Proгноze la elaborarea bugetului pentru anul 2019	Proгноze precizate pentru anul 2019
Fondul de remunerare a muncii	mlrd. lei	44,9	49,4	53,3
<i>față de anul precedent în prețuri curente</i>	%	117,4	109,4	118,7
<i>- față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	109,1	104,3	113,1
Câștigul salarial mediu nominal a unui salariat	lei	6 446,0	6 975,0	7 320,0
<i>față de anul precedent în prețuri curente</i>	%	113,2	109,0	113,6
<i>- față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	109,9	103,9	108,2

II. Executarea bugetului public național (BPN) în semestrul I și estimările executării scontate până la finele anului 2019

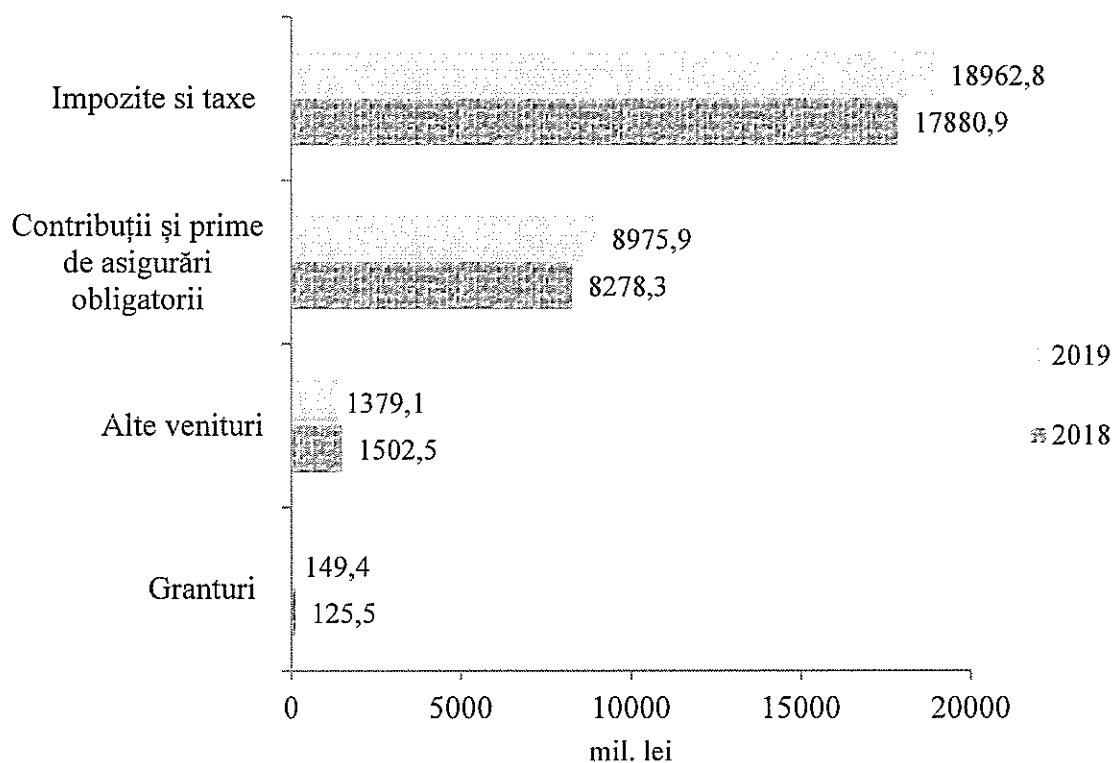
2.1 La venituri

În semestrul I al anului 2019, încasările veniturilor bugetului public național s-au majorat cu 1 680,0 mil. lei, sau circa 6,0% comparativ cu perioada similară a anului 2018 și au constituit 29 467,2 mil. lei.

Pe tipuri de bugete, la partea de venituri proprii (fără transferuri interbugetare) s-au acumulat venituri mai multe la bugetul de stat cu 929,2 mil. lei sau cu 5,4%, la bugetul asigurărilor sociale de stat –374,7 mil. lei sau 5,9%, la FAOAM – cu 377,9 mil. lei sau 19,0%, iar la bugetele locale (consolidat) – cu 1,8 mil. lei mai puțin sau la nivel de 99,9%.

Din suma totală a veniturilor bugetului public național, ponderea cea mai mare revine impozitelor și taxelor – 64,3% sau 18 962,8 mil. lei. Contribuțiile și primele de asigurări obligatorii au constituit 30,5% (8 975,9 mil. lei), alte venituri – 4,7% (1 379,1 mil. lei) și granturile – 0,5% (149,4 mil. lei).

Evoluția componentelor veniturilor bugetului public național în semestrul I al anilor 2018-2019 se prezintă în următoarea diagramă:

În anul 2019, partea de venituri a bugetului public național a fost inițial estimată în sumă totală de 63 432,3 mil. lei.

Urmare a modificărilor propuse pe tipuri de venituri, veniturile inițiale se majorează cu 105,9 mil. lei (cu 0,2%) și vor constitui 63 538,2 mil. lei.

Față de anul precedent, se estimează că veniturile bugetului public național vor crește cu 5 542,3 mil. lei, sau circa 9,5%.

În structura veniturilor bugetului public național, veniturile bugetului de stat se prognozează în sumă de 40 633,5 mil. lei sau cu o diminuare cu 1 492,0 mil. lei sau 3,6% față de aprobat, bugetelor locale (consolidat) – 15 910,1 mil. lei, cu 778,3 mil. lei sau 5,1% mai mult față de estimat inițial, bugetului asigurărilor sociale de stat – 21 869,9 mil. lei, cu 137,1 mil. lei sau 0,6% mai mult față de aprobat, fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală – 7 709,8 mil. lei, cu 383,8 mil. lei sau 5,2% mai mult față de aprobat.

Ca pondere în PIB, veniturile bugetului public național în anul 2019 vor atinge un nivel de 30,7% față de 30,3% estimat inițial.

În structură veniturile scontate a bugetului public național pentru anul 2019 se caracterizează după cum urmează:

	<i>Aprobat</i>		<i>Scontat</i>		<i>Devieri (+,-)</i>	
	<i>suma, mil. lei</i>	<i>ponderea în suma totală, %</i>	<i>suma, mil. lei</i>	<i>ponderea în suma totală, %</i>	<i>suma, mil. lei</i>	<i>ponderea în suma totală, %</i>
<i>Venituri, total</i>	<i>63 432,3</i>	<i>100,0</i>	<i>63 538,2</i>	<i>100,0</i>	<i>105,9</i>	
<i>inclusiv</i>						
Impozite și taxe	40 677,6	64,1	40 611,7	63,9	-65,9	-0,2
Contribuții și prime de asigurări obligatorii	17 237,0	27,2	18 442,6	29,0	1 205,6	1,8
Alte venituri	3 557,5	5,6	2 675,6	4,2	-881,9	-1,4
Granturi	1 960,2	3,1	1 808,3	2,9	-151,9	-0,2
<i>pentru susținerea bugetului</i>	<i>1 228,3</i>	<i>1,9</i>	<i>1 368,8</i>	<i>2,2</i>	<i>140,5</i>	<i>0,3</i>
<i>pentru proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>731,9</i>	<i>1,2</i>	<i>439,5</i>	<i>0,7</i>	<i>-292,4</i>	<i>-0,5</i>

Partea majoră în totalul veniturilor bugetului public național o dețin impozitele și taxele, ce constituie 63,9% și se estimează în sumă de 40 611,7 mil. lei.

Contribuțiile și primele de asigurări obligatorii pentru anul 2019 vor constitui 29,0% din totalul veniturilor bugetului public național și se estimează în sumă de 18 442,6 mil. lei.

Alte venituri vor constitui circa 4,2% din totalul veniturilor bugetului public național se estimează în sumă de 2 675,6 mil. lei.

Granturile vor constitui 1 808,3 mil. lei, circa 2,9% din totalul veniturilor bugetului public național. Până la finele anului 2019, se estimează, că volumul granturilor externe va scădea cu 151,9 mil. lei, inclusiv cu 292,4 mil. lei în urma revizuirii intrărilor de granturi pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe, iar intrările de granturi pentru suport bugetar vor crește față de estimările inițiale cu 140,5 mil. lei, reieșind din fluctuația cursului de schimb și revizuirea sumelor pentru debursare pe unele programe.

2.2 La cheltuieli

Cheltuielile bugetului public național în semestrul I al anului 2019 s-au majorat cu 4 677,6 mil. lei sau circa 17,4% comparativ cu perioada similară a anului 2018 și au constituit 31 572,3 mil. lei.

Ca pondere în PIB, acestea au înregistrat o descreștere cu 1,4 p. p. de la 16,5% pentru semestrul I al anului 2018 până la 15,1% pentru semestrul I al anului 2019.

Volumul cheltuielilor realizate în semestrul I al anului 2019 constituie:

- bugetul de stat – 20 783,8 mil. lei (28,3%);
- bugetul asigurărilor sociale de stat – 11 000,5 mil. lei (34,8%);
- fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 3 194,1 mil. lei (10,1%);
- bugetele locale – 8455,9 mil. lei (26,8%).

Comparativ cu semestrul I al anului 2018, cea mai mare creștere au atins cheltuielile bugetelor locale – 31,7%. Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat au înregistrat o majorare de 16,5%, bugetului de stat – 16,4%, iar ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală de 3,8%.

În aspect funcțional, cele mai semnificative *creșteri* s-au înregistrat la:

- cultură, sport, tineret, culte și odihnă – 42,7%;
- gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale – 31,8%;
- învățământ – 25,1%;
- protecția mediului – 23,6%;
- servicii în domeniul economiei – 21,2%;
- servicii de stat cu destinație generală – 17,0%;
- protecție socială – 16,6%;

respectiv, s-a înregistrat o *diminuare* la apărare națională – 2,5%.

În aspect economic, cele mai semnificative *creșteri* s-au înregistrat la:

- mijloace fixe – 76,8%;
- alte cheltuieli – 59,5%;
- cheltuieli de personal – 20,3%;
- prestații sociale – 16,8%;

respectiv, cea mai semnificativă *diminuare* s-a înregistrat la subsidii – 4,7%.

2.3 Balanța bugetului public național și finanțarea soldului (deficitului) bugetar

Executarea bugetului public național în primele 6 luni ale anului 2019 s-a încheiat cu un ***sold bugetar (deficit)*** de 2 105,1 mil. lei, sau 1,01% în PIB, în condițiile în care ținta de deficit bugetar pentru anul 2019 a fost stabilită de 2,74% din PIB.

Execuția bugetului public național în semestrul I al anului 2019 s-a soldat cu deficit, urmare a acumulării mai lente a veniturilor bugetare (în legătură cu implementarea reformei fiscale) comparativ cu execuția cheltuielilor bugetare, în special celor legate de majorarea cheltuielilor de personal ca efect al Legii

nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sistemul bugetar, precum și unor prestații sociale, ultimele fiind indexate cu ritmuri mai mari, pe lângă efectuarea unor plăți unice.

mil. lei

	dintre care:				
	Bugetul Public Național	Bugetul de Stat	Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat	Fondurile Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală	Bugetele Locale
Deficit (-)/Surplus (+)	-2105,1	-2586,9	523,3	-120,2	78,7
Surse de finanțare, total	2105,1	2586,9	-523,3	120,2	-78,7
<i>1. Surse interne</i>	1814,1	2121,2	-346,8	-	39,7
<i>2. Surse externe</i>	209,5	236,4		-	-26,9
<i>3. Modificarea soldurilor la conturi (majorarea (-), micșorarea (+))</i>	81,5	229,3	-176,5	120,2	-91,5

Estimările la partea de venituri și cheltuieli a bugetului public național s-a soldat cu majorarea deficitului față de estimările inițiale. În sumă nominală deficitul va constitui 5 920,3 mil. lei, sau 2,9% din PIB. Totodată, acest nivel al deficitului nu afectează regula bugetar-fiscală stabilită în art.15 al Legii nr.181/2014. Această regulă bugetar-fiscală impune ca deficitul bugetar, excluzând granturile, să nu depășească nivelul de 2,5% în PIB. De remarcat că, în condițiile existenței surselor reale de finanțare a proiectelor de investiții capitale din surse externe și interne, se permite depășirea nivelului limită a deficitului bugetului. Conform estimărilor, suma deficitului, fără granturi, va constitui 3,73% din PIB. Totodată, suma deficitului, fără granturi și cheltuieli pe proiecte din surse externe, va constitui 2,47% din PIB.

În structura deficitului, bugetului de stat îi revine un deficit de 5 703,3 mil. lei, bugetului asigurărilor sociale de stat – 17,0 mil. lei (conform prevederilor art. VII din Legea 313/2018), bugetelor locale – 200,0 mil. lei, iar fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală vor fi balansate.

Totodată, va fi modificată structura surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a schimbărilor parvenite în special la intrările de împrumuturi externe. Aceste schimbări vor avea impact asupra creanțelor interne și volumului de emisiune a VMS (pentru rezerva de lichidități), precum și la modificarea soldului mijloacelor bănești în conturi.

Soldul bugetar a bugetului public național pentru anul 2019 (pe tipuri de bugete) se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	Estimat	Scontat
Total BPN	-5 738,7	-5 920,3
<i>ponderea în PIB</i>	<i>-2,77</i>	<i>-2,86</i>
Bugetul de stat		
<i>ponderea în PIB</i>		
BASS		-17,0
<i>ponderea în PIB</i>		<i>-0,01</i>
FAOAM	-200,0	
<i>ponderea în PIB</i>	<i>-0,1</i>	
Bugetele locale		-200,0
<i>ponderea în PIB</i>		<i>-0,1</i>

Sursele de finanțare a soldului bugetar a bugetului public național pentru anul 2019 se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	Denumirea	Estimat	Scontat
	SOLDUL BUGETAR	-5738,7	-5920,3
	Surse de finanțare	5738,7	5920,3
1	<i>Active financiare</i>	<i>-1062,9</i>	<i>-268,2</i>
	Creanțe interne	85,6	527,0
	Acțiuni și alte forme de participare în capital	-164,4 ^{*)}	-156,2 ^{*)}
	Alte creanțe interne	250,0	683,2
	Împrumuturi recreditate interne a instituțiilor nefinanciare și financiare	-1149,6	-801,2
	Creanțe externe	1,1	6,0
2	<i>Datorii</i>	<i>7010,8</i>	<i>4662,3</i>
	Valori mobiliare de stat	2540,0 ^{**)}	994,5 ^{**)}
	Garanții de stat interne	-50,0	-5,0
	Împrumuturi interne de la instituțiile financiare și nefinanciare	20,0	146,8
	Împrumuturi externe	4500,8	3526,0
	primirea împrumuturilor externe	6772,6	5858,1
	rambursarea împrumuturilor externe	-2271,8	-2332,1
3	<i>Modificarea soldului mijloacelor bănești</i>	<i>-209,2</i>	<i>1526,2</i>

Notă: *) Capitolul "Acțiuni și alte forme de participare în capital" conține sumele procurării pachetului de acțiuni nou emise de banca de importanță sistemică BC "Moldindconbank" în sumă de 760,1 mil. lei și 763,5 mil. lei respectiv, conform prevederilor art.54¹ din Legea 121/2007, art.67 alin.(4¹) din Legea 181/2014 și Hotărârii Guvernului nr.51/2019.

***) Capitolul "Valori mobiliare de stat" conține sumele: valori mobiliare de stat emise pe piața primară (precizat- 1570,0 mil. lei, scontat- 1570,0 mil. lei); vânzarea valorilor mobiliare de stat emise pentru crearea unei rezerve de lichidități (precizat-1575,5 mil. lei, scontat-(-345,5 mil. lei).

Estimările actualizate ale bugetului de stat, precum și ale bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS), fondurilor asigurării obligatorii de asistență

medicală (FAOAM) și bugetelor locale (UAT), principalii indicatori ale bugetul public național se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	executat sem.I 2018	executat sem.I 2019	devieri executat sem.I 2019/ semI 2018 (+,-)	aprobat/ estimat 2019	propuneri de modificare (+,-)	scontat 2019	aprobat/ estimat 2019	propuneri de modificare (+,-)	scontat 2019
				mil. lei			% in PIB		
Total venituri BPN	27787,2	29467,2	1680,0	63.432,3	105,9	63.538,2	30,3%	0,34%	30,7%
Bugetul de stat	17288,0	18196,9	908,9	42.125,5	-1.492,0	40.633,5	20,1%	-0,53%	19,6%
<i>inclusiv :</i>									
<i>transferuri</i>	26,5	5,7	-20,8	23,0	11,7	34,7			
<i>dobânzi încasate la împrumuturile recreditate în interiorul sistemului bugetar</i>	2,5	3,0	0,5						
Bugetele locale*	7050,6	8534,6	1484,0	15.131,8	778,3	15.910,1	7,2%	0,45%	7,7%
<i>inclusiv: transferuri</i>	4839,3	6325,1	1485,8	11.148,7	429,6	11.578,3	5,3%	0,26%	5,6%
BASS	9991	11523,8	1532,8	21.732,8	137,1	21.869,9	10,4%	0,17%	10,5%
<i>inclusiv: transferuri</i>	3662,3	4820,4	1158,1	8.880,8	-722,3	8.158,5	4,2%	-0,31%	3,9%
FAOAM	3352,2	3073,9	-278,3	7.326,0	383,8	7.709,8	3,5%	0,22%	3,7%
<i>inclusiv: transferuri</i>	1364,0	707,8	-656,2	2.831,3	-17,70	2.813,6	1,4%	0,00%	1,4%
Total cheltuieli BPN	26.894,7	31.572,3	4.677,6	69.171,0	287,5	69.458,5	33,0%	0,46%	33,5%
Bugetul de stat	17850,1	20783,8	2933,7	47.664,2	-1.327,4	46.336,8	22,8%	-0,42%	22,4%
<i>inclusiv: transferuri</i>	9.865,6	11.853,3	1.987,7	22.860,8	-310,4	22.550,4	10,9%	-0,04%	10,9%
Bugetele locale*	6419,4	8455,9	2036,5	15.131,8	978,3	16.110,1	7,2%	0,54%	7,8%
<i>inclusiv :</i>									
<i>transferuri</i>	26,5	5,7	-20,8	23,0	11,7	34,7			
<i>dobânzi încasate la împrumuturile recreditate în interiorul sistemului bugetar</i>	2,5	3,0	0,5						
BASS	9443,3	11000,5	1557,2	21.732,8	154,1	21.886,9	10,4%	0,17%	10,6%
FAOAM	3076,5	3194,1	118	7.526,0	183,8	7.709,8	3,6%	0,12%	3,7%
Soldul total (Deficit (-) / Excedent (+))	892,5	-2105,1	-2997,6	-5.738,7	-181,6	-5.920,3	-2,7%	-0,11%	-2,9%
Bugetul de stat	-562,1	-2586,9	-2024,8	-5.538,7	-164,6	-5.703,3	-2,6%	-0,10%	-2,8%
Bugetele locale*	631,2	78,7	-552,5		-200,0	-200,0		-0,10%	-0,1%
BASS	547,7	523,3	-24,4		-17,0	-17,0		-0,01%	0,0%
FAOAM	275,7	-120,2	-395,9	-200,0	200,0		-0,1%	0,10%	

* estimările Ministerului Finanțelor

III. Estimările executării scontate și propunerile de modificare a bugetului de stat pentru anul 2019

3.1. La venituri

În semestrul I al anului 2019, veniturile totale ale bugetului de stat au constituit 18 196,9 mil. lei, inclusiv:

- veniturile generale și colectate – 18 044,6 mil. lei;
- veniturile proiectelor finanțate din surse externe – 152,3 mil. lei.

Față de prevederile anuale, veniturile bugetului de stat în perioada vizată au înregistrat un grad de realizare de 43,2%. Comparativ cu perioada similară a anului precedent încasările s-au majorat cu 5,3%.

Din suma totală a veniturilor bugetului de stat, ponderea cea mai mare le revine impozitelor și taxelor – 93,92% sau 17 090,8 mil. lei, altor venituri – 5,3% (963,7 mil. lei), granturilor – 0,75% (136,7 mil. lei) și transferurilor de la alte bugete – 0,03% (5,7 mil. lei).

Veniturile colectate de către Serviciul Fiscal de Stat în semestrul I al anului curent au însumat 8 532,3 mil. lei, cu 3,5% mai mari comparativ cu aceeași perioadă a anului 2018.

Veniturile colectate de către Serviciul Vamal în primele 6 luni ale anului 2019 au fost în sumă de 10 298,2 mil. lei, cu 6,6% mai mari comparativ cu perioada similară a anului 2018.

Drept temei pentru reestimarea veniturilor bugetului de stat au servit prognoza indicatorilor macroeconomici (revizuită și coordonată cu experții Fondului Monetar Internațional), precum și încasările la impozite și taxe înregistrate în primul semestru al anului curent. Comparativ cu veniturile aprobate ale bugetului de stat, estimările scontate pentru anul 2019 la acest capitol vor fi în scădere cu 1 492,0 mil. lei, inclusiv la veniturile proiectelor finanțate din surse externe – 318,3 mil. lei. Din acestea, încasările la *impozite și taxe* se micșorează cu 307,3 mil. lei, la *granturi* – 174,0 mil. lei și la *alte venituri* - 1 022,4 mil. lei, iar *transferurile de la alte bugete* - se majorează cu 11,7 mil. lei.

Estimările cadrului de venituri ale bugetului de stat se prezintă în următorul tabel.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+,-)	Scontat
Venituri, total	42 125,5	-1 492,0	40 633,5
<i>inclusiv</i>			
Impozite și taxe	37 337,4	-307,3	37 030,1
Granturi	1 960,2	-174,0	1 786,2
<i>pentru susținerea bugetului</i>	<i>1 228,3</i>	<i>140,5</i>	<i>1 368,8</i>
<i>pentru proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>731,9</i>	<i>-314,5</i>	<i>417,4</i>
Alte venituri	2 804,9	-1 022,4	1 782,5
Transferuri de la alte bugete	23,0	11,7	34,7

Având la bază prognoza revizuită a indicatorilor macroeconomici, precum și reieșind din nivelul de executare a veniturilor bugetului de stat în primul semestru ale anului curent, estimările scontate pe an a bugetului de stat denotă în mare parte

diminuări în sumă totală de 2 605,3 mil. lei, iar pe altele majorări în sumă de 1 113,3 mil. lei.

Principalele diminuări intervin la următoarele tipuri de venituri:

- *impozitul pe venitul persoanelor juridice* (reieșind din faptul că unele întreprinderi din sectorul energetic au finalizat anul 2018 cu pierderi, respectiv nu vor fi plătitori ai impozitului pe venitul din activitatea de întreprinzător pe parcursul anului curent) – 421,6 mil. lei;

- *accizele* – 435,2 mil. lei, dintre care: accizele la mărfurile produse pe teritoriul Republicii – 67,8 mil. lei, accize la mărfurile importate – 362,4 mil. lei. Partea primordială a reducerii încasărilor de la accize le revine accizelor la produsele din tutun – cu 413,3 mil. lei (reieșind din reducerea producerii și importurilor țigărilor față de volumele planificate, și anume: estimat - 4 mlrd. buc; scontat 3,3 mlrd. buc);

- *taxele pentru comerțul exterior* (reieșind din revizuirea indicatorilor macroeconomici) – 56,5 mil. lei, inclusiv: taxa vamală – 50,7 mil. lei; taxa pentru efectuarea procedurilor vamale – 5,8 mil. lei;

- *recuperarea bunurilor infracționale indisponibilizate prin hotărârea judecătorească definitivă încasate în bugetul de stat* (încasările de la recuperarea bunurilor infracționale indisponibilizate prin hotărâre judecătorească definitivă, conform Legii nr.48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale și Hotărârii Guvernului nr.684/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale (sechestrate) au fost transferate în contul creanțelor interne a băncilor care se află în proces de lichidare, fiind reflectate ca surse de finanțare a soldului bugetar) – 419,0 mil. lei;

- *contribuții achitate conform schemei de obligații în domeniul eficienței energetice* (reieșind din faptul că nu a fost elaborată metodologia de calcul pentru implementarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale, energiei electrice și importatorii produselor petroliere ca contribuții conform schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru Fondul de Eficiență Energetică, conform prevederilor art.8 al Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică) – 400,0 mil. lei;

- *granturi primite pentru proiecte finanțate din surse externe* (reieșind din revizuirea termenelor de implementare a proiectelor finanțate din surse externe) – 314,5 mil. lei;

- *restituirea taxei pe valoarea adăugată* (reieșind din revizuirea indicatorilor macroeconomici) – 157,0 mil. lei;

- *dobânzi încasate în bugetul de stat la soldurile mijloacelor bugetare la conturile depozitare bancare* (neemiterea în anul 2018 a VMS pentru rezerva de

lichidități în volumul planificat: a fost planificat 1 481,9 mil. lei, emisia – 90,0 mil. lei) – 120,9 mil. lei;

- *amenzi aplicate conform Codului Fiscal de către organele Serviciului Fiscal încasate în bugetul de stat (conform mersului executării încasărilor respective în primele 6 luni al anului curent) – 110,7 mil. lei;*

- *încasări de la prestarea serviciilor cu plată a autorităților/instituțiilor bugetare 78,4 mil. lei.*

Principalele tipuri de venituri, la care se estimează **majorări**, sunt:

- *taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate și la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova (reieșind din revizuirea indicatorilor macroeconomici și mersului executării încasărilor respective în primele 6 luni al anului curent) – 254,0 mil. lei și 48,6 mil. lei respectiv;*

- *granturi externe pentru susținerea bugetului – 140,5 mil. lei, din contul fluctuației cursului de schimb al monedei naționale.*

- *impozitul pe venitul persoanelor fizice (reieșind din efectul reformei salariale, și anume ritmul de creștere a fondului de remunerare a muncii față de cel luat în calcul la proiectul bugetului – 18,7% față de 9,4% respectiv. Totodată, conform datelor BNS câștigul salarial mediu lunar brut în I trimestrul 2019 a înregistrat o creștere de 17,2% față de primul trimestru 2018, inclusiv în sectorul bugetar – 26,5% și în cel real – 13,9%) – 131,4 mil. lei;*

- *dividende și defalcări din profitul net de la cota parte a statului în societăți pe acțiuni și al întreprinderilor de stat – 41,6 mil. lei;*

- *taxa de stat – 16,0 mil. lei;*

- *taxa consulară – 6,5 mil. lei.*

Informația privind programele de suport bugetar din partea UE este prezentată în tabelul ce urmează.

<i>Acordul/Programul</i>	2019 aprobat		propuneri de modificare (+,-)		2019 precizat	
	<i>mil.euro</i>	<i>mil. lei</i>	<i>mil.euro</i>	<i>mil. lei</i>	<i>mil.euro</i>	<i>mil. lei</i>
Comisia Europeană, pentru suport bugetar	62,1	1.228,3	3,3	140,5	65,4	1.368,8
Educația vocațională	4,6	91,0		5,3	4,6	96,3
Liberalizarea regimului de vize (VISA Dialog)	4,90	96,9		5,6	4,9	102,6
Reforma în domeniul finanțelor publice	7,00	138,5		8,0	7,0	146,5
ENPARD (agricultura)	14,00	276,9	3,30	85,2	17,3	362,1
DCFTA (liberalizarea comerțului)	5,2	102,9		6,0	5,2	108,8
Suport macrofinanciar	20,0	395,6		23,0	20,0	418,6
Reforma politiei	6,4	126,6		7,4	6,4	134,0

Propunerile detaliate de modificare a veniturilor bugetului de stat se prezintă în *Tabelul nr.3* la prezenta Notă.

3.2. La cheltuieli

Cheltuielile bugetului de stat în semestrul I curent au fost realizate în sumă de 20 783,8 mil. lei, dintre care în cadrul proiectelor finanțate din surse externe cheltuielile au constituit 697,9 mil. lei.

Față de prevederile anuale, cheltuielile bugetului de stat în perioada vizată au înregistrat un grad de realizare de 43,6%, iar comparativ cu perioada similară a anului precedent cheltuielile s-au majorat cu 2933,7 mil. lei sau cu 16,4%.

În aspect funcțional, cele mai semnificative *creșteri* față de perioada similară a anului precedent s-au înregistrat la:

- protecție socială – 30,7%;
- protecția mediului – 27,7%;
- învățământ – 23,9%;
- servicii de stat cu destinație generală – 23,0%;
- cultură, sport, tineret, culte și odihnă – 22,8%;
- servicii în domeniul economiei – 14,2%;

respectiv, cea mai semnificativă *diminuare* s-a înregistrat la ocrotirea sănătății – 32,5% din contul transferurilor de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.

În aspect economic, cele mai semnificative *creșteri* s-au înregistrat la:

- mijloace fixe – 86,2%;
- alte cheltuieli – 67,6%;
- prestații sociale – 24,2%;
- transferuri acordate în cadrul BPN – 20,1%;
- dobânzi – 6,2%;
- cheltuieli de personal – 2,0%;

respectiv, s-au înregistrat *diminuări* la:

- granturi acordate – 37,3%;
- subsidii – 8,3%;
- stocuri de materiale circulante – 4,4%.

Reieșind din estimările cadrului de resurse, cheltuielile bugetului de stat se propun spre micșorare cu 1 327,4 mil. lei sau cu circa 2,8% față de aprobat, suma anuală precizată constituind 46 336,8 mil. lei.

Cheltuielile bugetului de stat și resursele din care acestea se acoperă, estimate pentru anul 2019, se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	47664,2	-1327,4	46336,8
cheltuieli curente	41224,1	-11,9	41212,2
cheltuieli capitale	6440,1	-1315,5	5124,6
Resurse total,	47664,2	-1327,4	46336,8
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	42872,1	26,7	42898,8
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	3498,2	-891,4	2606,8
venituri colectate	1293,9	-462,7	831,2

Cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe se diminuează cu 891,4 mil. lei, sau circa 25,5% față de volumul aprobat în buget. Aceste modificări reflectă tendința implementării proiectelor finanțate din surse externe până la finele anului 2019. În mod corespunzător, se diminuează și celelalte cheltuieli, cu circa 436,0 mil. lei sau cu 1,0%.

Modificările operate la alocațiile bugetare vizează un set de măsuri și acțiuni cu caracter sectorial și intersectorial, care sunt reflectate ca factori în compartimentul cheltuielilor pe grupe funcționale principale.

În aspect economic, *cheltuielile curente* ale bugetului de stat se estimează aproximativ în volumul aprobat inițial și vor constitui circa 41 212,2 mil. lei.

Cheltuielile de personal se prevăd în sumă de 7 638,5 mil. lei, cu o creștere de 632,2 mil. lei, influențată de:

➤ reducerea cu 94,9 mil. lei a cheltuielilor de personal pentru instituțiile finanțate din bugetul de stat, legate de implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și economiile formate în urma moratoriului privind încadrarea personalului în funcțiile vacante, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr.1281/2018. Din alocațiile reduse, 26,3 mil. lei țin de economii la compensațiile oferite de angajator pentru alimentație, transport, echipament, chiria spațiului locativ, propuse de autorități spre diminuare.

➤ majorarea cu 727,1 mil. lei a fondului centralizat pentru implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar, care prin dreptul oferit de art.3, lit. g) din Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr.303/2018 va fi distribuit

ulterior de către Guvern în funcție de deficiențele atestate la acest capitol în bugetele unităților bugetare, inclusiv finanțate de la bugetele locale.

Cheltuielile pentru *bunuri și servicii* sunt estimate în volum 2267,7 mil. lei, cu o diminuare de circa 189,7 mil. lei.

Cheltuielile pentru *plata dobânzilor* aferente datoriei de stat se propun cu o diminuare de 275,0 mil. lei din contul deservirii la costuri mai mici a valorilor mobiliare de stat emise anterior, precum și deservirea unui volum mai mic al acestora, emis pentru crearea rezervei de lichidități. Cheltuielile aferente *serviciului datoriei de stat externe* se mențin la nivelul aprobat, constituind 457,7 mil. lei.

Cheltuielile pentru *subsidii* se estimează la circa 4 041,2 mil. lei, cu o diminuare la total, de 41,2 mil. lei.

Pentru *prestații sociale*, alocațiile vor constitui circa 487,8 mil. lei, fiind majorate cu 13,3 mil. lei.

Pentru *alte cheltuieli*, la total se prevede o diminuare de circa 328,0 mil. lei, care în special se atribuie măsurilor în domeniul eficienței energetice.

Transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat se reduc cu 722,3 mil. lei, dintre care transferurile pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat - cu 702,0 mil. lei, iar transferurile pentru prestații sociale - cu 20,3 mil. lei.

Transferurile către bugetele locale se majorează cu 429,6 mil. lei, dintre care 359,4 mil. lei sunt destinate sectorului educației, în special pentru asigurarea implementării Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Ajustările detaliate ale volumelor transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale se prezintă în *Tabelul nr. 8* la prezenta Notă.

Pentru *cheltuielile capitale*, în bugetul de stat pentru anul curent se vor direcționa 5 124,6 mil. lei, cu 1 315,5 mil. lei sau circa 20,4 % mai puțin față de aprobat inițial în buget. Diminuarea respectivă se datorează extinderii termenului de lansare și de implementare a unui șir de proiecte investiționale, ceea ce a contribuit la micșorarea alocațiilor, după cum urmează:

- Proiectul „Reabilitarea drumurilor cu suportul Republicii Populare Chineze” - 414,8 mil. lei (nu a fost semnat Acordul de finanțare);

- Proiectul „Construcția penitenciarului din municipiul Chișinău” (Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei) - 154,6 mil. lei;

- Proiectul „Reforma educației din Moldova” (Banca Mondială) - 111,6 mil. lei;

▪ Proiectul „Reabilitarea drumurilor cu suportul Republicii Belarus” (nu a fost semnat Acordul de finanțare) -100,0 mil. lei;

▪ Construcția Centrului multifuncțional de instruire pentru personalul autorităților de aplicare a legii – 58,0 mil. lei;

▪ Proiectul „Reabilitarea și modernizarea posturilor vamale de la frontiera moldo-română” – 51,0 mil. lei;

▪ Construcția sediilor judecătoriilor – 47,7 mil. lei.

Conform estimării capacității de valorificare până la finele anului curent a alocațiilor pentru investiții capitale, volumul acestora va atinge circa 1666,2 mil. lei, diminuându-se cu 708,0 mil. lei, sau cu circa 29,8% față de volumul aprobat inițial.

Propunerile de modificare a alocațiilor pentru investiții capitale pe autorități publice centrale sunt reflectate în *Tabelul nr.7* la prezenta Notă.

3.3. Estimările de cheltuieli pe grupe funcționale principale

Propunerile de modificare a cheltuielilor pe grupe funcționale rezultă din revizuirea programelor de cheltuieli, ținând cont de rezultatele executării în perioada expirată de la începutul anului și estimările executării scontate până la finele anului 2019.

Pe grupe funcționale, propunerile de modificare și factorii specifici acestora se expun în continuare.

3.3.1. Servicii de stat cu destinație generală

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 417,0 mil. lei sau circa 5,1% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	8244,6	417,0	8661,6
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>17,3</i>	<i>x</i>	<i>18,7</i>
cheltuieli curente	7914,2	410,7	8324,9
cheltuieli capitale	330,4	6,3	336,7
Resurse total,	8244,6	417,0	8661,6
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	7808,3	522,9	8331,2
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	233,5	-78,2	155,3
venituri colectate	202,8	-27,7	175,1

Factorii principali care au condiționat modificarea alocațiilor sunt:

• *majorări de alocații în volum de 874,3 mil. lei pentru:*

- compensații lunare deputaților și personalului auxiliar al Parlamentului Republicii Moldova – 8,5 mil. lei;

- reparații curente și capitale a Biroului Național de Statistică – 1,9 mil. lei;

- majorarea subsidiilor pentru Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” în scopul demarării procesului de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat în conformitate cu HG nr.414/2018 – 26,0 mil. lei;

- gestionarea fondurilor de rezervă și de intervenție ale Guvernului – 30,0 mil. lei;

- acțiuni cu caracter general – 744,6 mil. lei;

- transferuri de la bugetul de stat către bugetul local – 63,3 mil. lei.

• *micșorări de alocații în volum de 457,3 mil. lei, în legătură cu:*

- optimizarea unor cheltuieli ale autorităților/instituțiilor bugetare – 7,4 mil. lei;

- reducerea subsidiilor pentru Instituția publică „Centrul de Implementare a Reformelor” – 4,2 mil. lei”;

- reducerea subsidiilor pentru Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” – 4,2 mil. lei;

- economia formată urmare organizării și desfășurării a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 – 3,9 mil. lei;

- reducerea cheltuielilor pentru Ambasadele Republicii Moldova în Ghana, Argentina și India în legătură cu extinderea termenului de înființare a acestora – 11,7 mil. lei;

- ajustarea cheltuielilor pentru investiții capitale – 32,2 mil. lei;

- ajustarea cheltuielilor din proiectele finanțate din surse externe – 46,0 mil. lei;

- ajustarea cheltuielilor ce revin din veniturile colectate ale autorităților/instituțiilor bugetare – 27,7 mil. lei;

- diminuarea alocațiilor pentru serviciul datoriei de stat internă 275,0 mil. lei.

- reforma administrației publice centrale – 45,0 mil. lei.

3.3.2. Apărare națională

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o micșorare de 21,5 mil. lei sau circa 3,4% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	636,2	-21,5	614,7
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>1,3</i>	<i>x</i>	<i>1,3</i>
cheltuieli curente	615,4	-65,0	550,4
cheltuieli capitale	20,8	43,5	64,3
Resurse total,	636,2	-21,5	614,7
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	619,5	-21,5	598,0
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	9,3		9,3
venituri colectate	7,4		7,4

Factorii principali care au condiționat modificarea alocațiilor sunt:

- *majorări de alocații în volum de 47,5 mil. lei pentru:*
 - lucrări de reparații capitale a obiectelor de infrastructură a Ministerului Apărării - 19,0 mil. lei;
 - dotarea cu echipament și mijloace speciale – 22,5 mil. lei;
 - procurarea mobilierului pentru dotarea sălilor de studiu și a blocurilor administrative a Ministerului Apărării – 4,0 mil. lei;
 - asigurarea activității curente a Ministerului Apărării – 2,0 mil. lei.
- *micșorări de alocații în volum de 69,0 mil. lei, în legătură cu:*
 - reducerea cheltuielilor de personal legate de implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și a economiilor formate în urma moratoriului privind încadrarea personalului în funcțiile vacante – 61,2 mil. lei;
 - diminuarea cheltuielilor pentru achitarea indemnizațiilor pentru închirierea spațiului locativ în contextul revizuirii numărului de beneficiari – 7,8 mil. lei.

3.3.3. Ordine publică și securitate națională

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o micșorare de 223,6 mil. lei sau circa 4,7% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	4743,3	-223,6	4519,7
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>10,0</i>	<i>x</i>	<i>9,8</i>
cheltuieli curente	4014,3	-12,7	4001,6
cheltuieli capitale	729,0	-210,9	518,1
Resurse total,	4743,3	-223,6	4519,7
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	4449,9	-76,5	4373,4
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	233,1	-156,7	76,4
venituri colectate	60,3	9,6	69,9

Factorii principali care au condiționat modificarea alocațiilor sunt:

- *majorări de alocații în volum de 67,9 mil. lei pentru:*
 - reparații curente și capitale a încăperilor și a mijloacelor de transport – 20,8 mil. lei;
 - achitarea indemnizațiilor la încetare raporturilor de muncă – 9,2 mil. lei;
 - indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă, de maternitate și alte prestații sociale – 3,6 mil. lei;
 - achiziționarea tehnicii speciale și mijloacelor de transport – 7,6 mil. lei;
 - dezvoltarea sistemelor informaționale și procurarea licențelor pentru soft-uri – 4,0 mil. lei;
 - procurarea de mobilier – 3,3 mil. lei;
 - servicii de expertize judiciare – 10,0 mil. lei;
 - formarea profesională a colaboratorilor din domeniul afacerilor interne – 3,0 mil. lei;
 - procurarea echipamentului special din dotare – 1,0 mil. lei;
 - majorarea cheltuielilor din contul veniturilor colectate din prestarea serviciilor cu plată – 5,4 mil. lei.
- *micșorări de alocații în volum de 291,5 mil. lei, în legătură cu:*
 - diminuarea indemnizațiilor pentru închirierea spațiului locativ în contextul revizuirii numărului de beneficiari – 15,6 mil. lei;
 - reducerea cheltuielilor de personal, legate de implementarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și economiile

formate în urma moratoriului privind încadrarea personalului în funcțiile vacante, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr.1281/2018 – 28,2 mil. lei;

- diminuarea investițiilor capitale ca urmare a analizei scontate a efectuării lucrărilor de construcție– 83,8 mil. lei;

- delegarea juriștilor secunzi la Grefa CtEDO în legătură cu expirarea termenului – 2,7 mil. lei;

- remunerarea avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat, în legătură cu intrarea în vigoare a modificărilor cadrului normativ cu trei luni mai târziu – 2,5 mil. lei;

- mentenanța noilor sisteme informaționale din justiție, în legătură cu tergiversarea lansării acestora – 2,0 mil. lei;

- diminuarea cheltuielilor din contul proiectelor finanțate din surse externe, reieșind din estimările scontate până la sfârșitul anului – 156,7 mil. lei.

3.3.4. Servicii în domeniul economiei

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o micșorare de 797,8 mil. lei sau circa 10,2% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	7811,2	-797,8	7013,4
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>16,4</i>	<i>x</i>	<i>15,1</i>
cheltuieli curente	4043,8	4,4	4048,2
cheltuieli capitale	3767,4	-802,2	2965,2
Resurse total,	7811,2	-797,8	7013,4
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	4984,2	23,9	5008,1
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	2156,3	-407,1	1749,2
venituri colectate	670,7	-414,6	256,1

Factorii principali care au condiționat modificarea alocațiilor sunt:

• *majorări de alocații în volum de 399,9 mil. lei pentru:*

- Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural – 50,0 mil. lei;

- proiectul "Programul în sectorul drumurilor" finanțat de către BERD și BEI – 220,0 mil. lei;

- proiectul "Înregistrarea și evaluarea funciară" în legătură cu redistribuirea acestora de la funcția "Servicii de stat cu destinație generală" – 26,9 mil. lei;

- redistribuirea Fondului Național de Dezvoltare Regională de la alte grupe funcționale – 30,4 mil. lei;
 - proiectul „Modernizarea sistemului termoenergetic al municipiului Bălți” din contul grantului primit suplimentar – 25,8 mil. lei;
 - proiectul ”Ameliorarea Competitivității II” – 8,9 mil. lei;
 - proiectul ”Grantul pentru promovarea eforturilor privind ajustările economice structurale” – 7,8 mil. lei;
 - proiectul ”WINET – Comerț și inovație în industria vinului” – 5,1 mil. lei;
 - proiectul ”Studiu de fezabilitate Interconectarea asincronă MD-RO” – 4,5 mil. lei;
 - majorarea cheltuielilor pentru funcționarea a 6 puncte rachetare din raionul Căușeni, inclusiv 9,4 mil. lei pentru procurarea rachetelor antigrindină – 13,8 mil. lei;
 - organizarea și participarea la evenimente internaționale – 5,0 mil. lei;
 - achitarea unor datorii de către Agenția ”Moldsilva” – 1,1 mil. lei;
 - întreținerea activității Î.S. ”Bacul Molovata” – 0,6 mil. lei.
- *micșorări de alocații în volum de 1197,7 mil. lei, în legătură cu:*
- diminuarea cheltuielilor pentru Fondul de eficiență energetică în legătură cu lipsa cadrului normativ pentru aplicarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice – 440,0 mil. lei;
 - cheltuieli pentru participarea Republicii Moldova la expoziția de la Dubai – 7,0 mil. lei;
 - cheltuieli pentru crearea unor baze de date, procurarea de utilaj și mobilier la Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței – 4,5 mil. lei;
 - programul de valorificare și sporire a fertilității solurilor, în lipsa aprobării listei obiectivelor de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului – 10,7 mil. lei;
 - programul de evaluare și reevaluare a bunurilor, dat fiind faptul că lucrările de colectare a datelor despre casele de locuit în localitățile rurale (cu excepția mun. Chișinău și mun. Bălți) vor fi finanțate din contul proiectului implementat cu suportul Băncii Mondiale – 9,3 mil. lei;
 - implementarea Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270/2018, precum și trecerea unor autorități bugetare la autogestione – 15,2 mil. lei;
 - proiectul ”Reabilitarea drumurilor cu suportul Republicii Belarus” – 100,0 mil. lei;
 - proiectul ”Reabilitarea drumurilor cu suportul Republicii China” – 395,8 mil. lei;

- proiectul "Construcția stației Back-to-Back Vulcănești, LEA 400 kw Vulcănești-Chișinău" – 50,0 mil. lei;
- proiectul "Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale din Republica Moldova" – 60,0 mil. lei;
- proiectul "Achiziția locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare" – 40,3 mil.lei;
- proiectul "Reabilitarea drumurilor locale" – 42,6 mil.lei;
- proiectul "Agricultura competitivă" – 22,3 mil.lei.

3.3.5. Protecția mediului

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o micșorare de 13,9 mil. lei sau circa 6,1% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	226,3	-13,9	212,4
<i>Pondere în total cheltuielile bugetului de stat (%)</i>	<i>0,5</i>	<i>x</i>	<i>0,5</i>
cheltuieli curente	75,6	14,7	90,3
cheltuieli capitale	150,7	-28,6	122,1
Resurse, total	226,3	-13,9	212,4
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	191,8	11,8	203,6
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	26,6	-26,1	0,5
venituri colectate	7,9	0,4	8,3

Factorii principali care au condiționat modificarea alocațiilor sunt:

- *majorări de alocații în volum de 12,2 mil.lei pentru:*
 - cheltuielile salariale, calculate conform prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Serviciul Hidrometeorologic de Stat cu *3,3 mil.lei*; Agenția de Mediu cu *2,3 mil.lei*; Inspectoratul pentru Protecția Mediului cu *0,3 mil.lei*; Agenția Națională Reglementarea Activității Nucleare și Radiologice – *0,2 mil. lei*) – 6,1 mil.lei;
 - alte cheltuieli pentru întreținerea instituțiilor – 2,5 mil.lei;
 - redistribuiri între subprograme, respectiv între grupele funcționale, a unor alocații planificate la grupa respectivă (inclusiv: redistribuirea între subprogramele Agenției Apele Moldovei a sumei de *3,2 mil.lei* – pentru îmbunătățirea procesului de planificare) - 3,6 mil.lei.

• *micșorări de alocații* în legătură cu diminuarea cheltuielilor din cadrul proiectului finanțat din surse externe "Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la Nodul Hidrotehnic Costești, Stânca etapa I" - 26,1 mil.lei.

3.3.6. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o micșorare de 29,3 mil. lei sau circa 7,2% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	406,6	-29,3	377,3
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>0,9</i>	<i>x</i>	<i>0,8</i>
cheltuieli curente	32,2	-3,7	28,5
cheltuieli capitale	374,4	-25,6	348,8
Resurse total,	406,6	-29,3	377,3
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	327,3	-28,0	299,3
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	79,3	-1,3	78,0

Factorii principali care au condiționat modificarea alocațiilor sunt:

- *micșorări de alocații în volum de 29,3 mil. lei, în legătură cu:*
 - redistribuirea mijloacelor financiare între programele Fondului Ecologic Național - 28,0 mil.lei;
 - diminuarea cheltuielilor în cadrul proiectului "Construcția locuințelor sociale II" – 1,3 mil.lei.

3.3.7 Ocrotirea sănătății

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o micșorare de 233,9 mil. lei sau circa 5,4% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	4316,2	-233,9	4082,3
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>9,1</i>	<i>x</i>	<i>8,8</i>
cheltuieli curente	3857,0	-118,6	3738,4
cheltuieli capitale	459,2	-115,3	343,9
Resurse total,	4316,2	-233,9	4082,3

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	3756,9	-192,8	3564,1
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	367,9	-13,1	354,8
venituri colectate	191,4	-28,0	163,4

Factorii principali care au condiționat modificarea alocațiilor sunt:

- *majorări de alocații în volum de 16,6 mil. lei pentru:*

- prestarea serviciilor de asistență medicală în cadrul Programului ramural de servicii medicale prestate contingentului arondat în cadrul Asociației Curativ-Sanatoriale și de Recuperare a Cancelariei de Stat – 1,0 mil. lei;

- obiectul de investiții capitale – „Renovarea clădirii și a teritoriului adiacent ale Spitalului Cancelariei de Stat” - 2,7 mil. lei;

- procurarea acceleratorului liniar IMSP Institutul Oncologic în cadrul proiectului de cooperare tehnică cu Agenția Internațională pentru Energie Atomică – 10,0 mil. lei;

- asigurarea majorării salariale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1234/2018 privind condițiile de salarizare a personalului din instituțiile de învățământ care funcționează în regim de autogestiuie 2,9 mil. lei.

- *micșorări de alocații în volum de 250,5 mil. lei, în legătură cu:*

- revizuirea unor cheltuieli prevăzute a fi efectuate din contul împrumutului Băncii Mondiale pentru implementarea proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” ca urmare a extinderii termenului de implementare a acestuia – 157,3 mil. lei, din care 17,7 mil. lei – transferuri de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală;

- implementarea activităților proiectelor finanțate din surse externe – 13,1 mil. lei, din care la proiectul „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” – majorare cu 1,7 mil. lei și la proiectul „Îmbunătățirea infrastructurii de operare a serviciului mobil de urgență, resuscitare și descarcerare (SMURD) și de pregătire a personalului de intervenție în situații de urgență în zona transfrontalieră dintre Republica Moldova și România” - diminuare cu 14,8 mil. lei;

- neacumularea veniturilor colectate de către instituțiile din domeniul ocrotirii sănătății – 28,0 mil. lei;

- revizuirea cheltuielilor din contul contribuției Guvernului pentru proiectele finanțate din surse externe – 37,3 mil. lei, din care pentru construcția unității de

primiri urgente a IMSP Institutul de Urgență – 6,3 mil. lei și pentru proiectul „Asigurarea cu ambulanțe” – 31,0 mil. lei;

- optimizarea cheltuielilor instituțiilor din domeniul ocrotirii sănătății – 2,8 mil. lei;

- reducerea cheltuielilor de personal legate de implementarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și economiile formate în urma moratoriuului privind încadrarea personalului în funcțiile vacante, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 1281/2018 – 11,4 mil. lei;

- redistribuiri între autorități publice centrale pentru organizarea și desfășurarea concursurilor de proiecte științifice - 0,6 mil. lei.

3.3.8. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 50,1 mil. lei sau circa 6,3% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	789,1	50,1	839,2
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>1,7</i>	<i>x</i>	<i>1,8</i>
cheltuieli curente	708,3	53,1	761,4
cheltuieli capitale	80,8	-3,0	77,8
Resurse total,	789,1	50,1	839,2
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	776,0	49,9	825,9
venituri colectate	13,1	0,2	13,3

Factorii principali care au condiționat modificarea alocațiilor sunt:

• *majorări de alocații în volum de 67,1 mil. lei pentru:*

- asigurarea cheltuielilor de personal generate de implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unic de salarizare în sectorul bugetar –19,7mil.lei, inclusiv pentru școlile sportive finanțate din transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale – 6,1 mil. lei;

- acoperirea cheltuielilor de personal instituțiilor teatral-concertistice – 34,4 mil. lei;

- majorarea cheltuielilor din contul veniturilor colectate – 1,9 mil. lei;

- finisarea lucrărilor de reparație capitală a acoperișului Muzeului Național de Istorie Moldovei – 4,7 mil. lei;

- finalizarea proiectelor de investiții capitale – 2,0 mil. lei;

- acoperirea cheltuielilor pentru desfășurarea activităților culturale – 3,5 mil. lei;

- acoperirea cheltuielilor de locațiune pentru 8 școli sportive din subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării – 0,8 mil. lei;

- achitarea compensațiilor bănești personalului didactic din școlile sportive la nivel local – 0,1 mil. lei.

• *micșorări de alocații în volum de 17,0 mil. lei, în legătură cu:*

- realizarea proiectelor de investiții capitale – 9,7 mil. lei;

- diminuarea alocațiilor ca rezultat al economiilor identificate în urma analizei cheltuielilor grupei date – 5,6 mil. lei;

- diminuarea cheltuielilor din contul veniturilor colectate – 1,7 mil. lei.

3.3.9. Învățământ

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 309,3 mil. lei sau circa 2,9% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	10610,1	309,3	10919,4
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	22,3	x	23,6
cheltuieli curente	10124,4	487,1	10611,5
cheltuieli capitale	485,7	-177,8	307,9
Resurse total,	10610,1	309,3	10919,4
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	10184,5	521,5	10706,0
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	390,2	-211,6	178,6
venituri colectate	35,4	-0,6	34,8

Factorii principali care au condiționat modificarea alocațiilor sunt:

• *majorări de alocații în volum de 618,4 mil. lei pentru:*

- asigurarea cheltuielilor de personal generate de implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unic de salarizare în sectorul bugetar – 362,8 mil. lei, dintre care pentru instituțiile de învățământ finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale – 355,3 mil. lei;

- acoperirea cheltuielilor de personal ale instituțiilor de învățământ profesional tehnic și superior care funcționează în regim de autogestiune financiar-economică – 250,2 mil. lei;

- acoperirea cheltuielilor serviciilor energetice și comunale ale instituțiilor de învățământ profesional tehnic din subordinea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului – 2,9 mil. lei;

- buna desfășurare a procesului educațional în instituțiile de învățământ preșcolar finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale – 0,7 mil. lei;

- procurarea utilajului sportiv pentru Liceul Internat Republican cu Profil Sportiv prin redistribuirea alocațiilor de la grupa „Cultură, sport, tineret, culte și odihnă” – 0,3 mil. lei ;

- acoperirea diferenței de curs valutar din cadrul proiectului finanțat din surse externe gestionat de Fondul de Investiții Sociale din Moldova – 1,5 mil. lei.

• *micșorări de alocații în volum de 309,1 mil .lei, în legătură cu:*

- reducerea proiectelor de investiții capitale – 64,5 mil. lei;

- diminuarea cheltuielilor din contul veniturilor colectate – 0,6 mil. lei;

- reducerea cheltuielilor pentru renovarea instituțiilor de educație timpurie prin intermediul Fondului de Investiții Sociale din Moldova – 30,0 mil. lei;

- reducerea mijloacelor pentru implementarea activităților în cadrul unor proiecte finanțate din surse externe din domeniul învățământului, din cauza lipsei capacității de absorbție integrală a mijloacelor – 211,6 mil. lei;

- diminuarea mijloacelor ca rezultat al economiilor identificate în urma analizei cheltuielilor instituțiilor de învățământ – 2,4 mil. lei.

3.3.10. Protecție socială

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o micșorare de 783,8 mil. lei sau circa 7,9% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	9880,4	-783,8	9096,6
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>20,7</i>	<i>x</i>	<i>19,6</i>
cheltuieli curente	9838,7	-781,9	9056,8
cheltuieli capitale	41,7	-1,9	39,8
Resurse, total	9880,4	-783,8	9096,6
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	9773,4	-784,4	8989,0
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	2,0	2,7	4,7
venituri colectate	105,0	-2,1	102,9

Modificarea alocațiilor pentru protecția socială a fost condiționată de:

• *micșorări de alocații în volum de 801,0 mil. lei, în legătură cu:*

- transferuri de la bugetul de stat pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat - 702,0 mil. lei, ca urmare a majorării veniturilor proprii ale bugetului în cauză cu 859,4 mil. lei și cheltuielilor din resursele proprii cu 161,4 mil. lei, precum și compensării diferenței de tarife angajatorului din sectorul agrar cu 4,0 mil. lei;

- transferuri de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat pentru prestațiile sociale - 20,3 mil. lei, determinate de micșorarea numărului beneficiarilor de prestații sociale. Au fost prevăzute mijloace financiare în volum de 29,6 mil. lei pentru majorare, începând cu 1 iulie 2019, a cuantumului indemnizației unice la nașterea copilului de la 6303 la 7911 lei;

- abrogarea, începând cu 1 iulie 2019 a dreptului la asigurarea familiilor cu bunuri la nașterea copiilor - 40,1 mil. lei;

- susținerea tinerilor specialiști cu studii medicale și farmaceutice plasați în câmpul muncii în mediul rural - 7,4 mil. lei, ca urmare a micșorării numărului de beneficiari;

- măsurile de protecție a șomerilor - 4,5 mil. lei, ținând cont de micșorarea beneficiarilor pentru serviciile de formare profesională a șomerilor;

- programul "Prima casă" - 13,0 mil. lei;

- restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice - 3,5 mil. lei, ținând cont de micșorarea beneficiarilor;

- optimizarea cheltuielilor instituțiilor din domeniu - 10,2 mil. lei.

• *majorări de alocații în volum de 17,2 mil. lei pentru:*

- majorarea cheltuielilor de personal pentru implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar – 13,3 mil. lei;

- implementarea activităților a patru proiecte finanțate din surse externe – 2,7 mil. lei;

- asigurarea beneficiarilor cu mijloace ajutătoare tehnice confecționate și prestarea serviciilor de reabilitare medico-sociale a persoanelor cu dizabilități și participanților la război și altor persoane cu dizabilități locomotorii – 1,0 mil. lei;

- transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale, în legătură cu modificarea numărului beneficiarilor – 0,2 mil. lei.

3.4. Balanța bugetului de stat și finanțarea soldului (deficitului) bugetar

Politica bugetar-fiscală pentru anul 2019 se aliniază la angajamentele asumate în cadrul programului cu FMI în ceea ce privește asigurarea stabilității

bugetar-fiscale și respectarea plafonului deficitului bugetar. Modificările propuse la partea de venituri și cheltuieli a bugetului de stat s-au soldat cu majorarea deficitului aprobat a bugetului de stat cu 164,6 mil. lei, în sumă nominală constituind 5 703,3 mil. lei.

Ca pondere în PIB deficitul de casă a bugetului de stat va constitui 2,75%, comparativ cu 2,65% aprobat.

Modificarea soldului bugetar (deficit) va fi efectuată reieșind din păstrarea în vizor a cheltuielilor sociale, implementarea noului sistem de salarizare în sistemul bugetar și investițiile pentru proiectele demarate. Totodată, se propune modificarea structurii surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a schimbărilor, parvenite în special la intrările de împrumuturi externe.

Concomitent, au fost reestimate resursele *proiectelor finanțate din surse externe*, deficitul pe această componentă a bugetului de stat fiind în scădere cu 573,1 mil. lei, iar la componenta de bază se majorează cu 737,7 mil. lei.

Estimările surselor de finanțare a deficitului bugetului de stat și propunerile de modificare a acestora se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	2019 aprobat			propuneri de modificare (+,-)			2019 scontat		
	Bugetul de stat, total	componenta de baza	proiecte finantate din surse externe	Bugetul de stat, total	componenta de baza	proiecte finantate din surse externe	Bugetul de stat, total	componenta de baza	proiecte finantate din surse externe
Total surse de finantare	5538,7	2823,4	2715,3	164,6	737,7	-573,1	5703,3	3561,1	2142,2
Active financiare (4)	-876,6	486,7	-1363,3	994,0	639,0	355,0	117,4	1125,7	-1008,3
Creante interne (41)	228,1	228,1		643,7	643,7		871,8	871,8	
dintre care: actiuni si alte forme de participare in capital in interiorul tarii(415)	-164,4	-164,4		6,2	6,2		-158,2	-158,2	
alte creante ale bugetului (418)	392,5	392,5		637,5	637,5		1030,0	1030,0	
Imprumuturi recreditate interne între bugete (46)	43,8	43,8		-3,0	-3,0		40,8	40,8	
Imprumuturi recreditate interne institutiilor financiare si nefinanciare (47)	-1149,6	213,7	-1363,3	348,4	-6,6	355,0	-801,2	207,1	-1008,3
creante externe (48)	1,1	1,1		4,9	4,9		6,0	6,0	
Datorii (5)	6729,4	2737,2	3992,2	-2263,3	-1290,6	-972,7	4466,1	1446,6	3019,5
Datorii interne (51)	2490,0	2490,0		-1500,5	-1500,5		989,5	989,5	
dintre care: Valori mobiliare de stat emise pe piata primara (5131)	1570,0	1570,0					1570,0	1570,0	
Valori mobiliare de stat emise in alte scopuri(5134)	970,0	970,0		-1545,5	-1545,5		-575,5	-575,5	
garanții de stat interne (514)	-50,0	-50,0		45,0	45,0		-5,0	-5,0	
Imprumuturi externe (59)	4239,4	247,2	3992,2	-762,8	209,9	-972,7	3476,6	457,1	3019,5
primirea imprumuturilor	6444,3	2452,1	3992,2	-752,8	219,9	-972,7	5691,5	2672,0	3019,5
rambursarea imprumuturilor	-2204,9	-2204,9		-10,0	-10,0		-2214,9	-2214,9	
Modificarea soldului de mijloace banesti (9)	-314,1	-400,5	86,4	1433,9	1389,3	44,6	1119,8	988,8	131,0

Sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat se prezintă după cum urmează:

- *Active financiare în sumă de 117,4 mil. lei* (se majorează cu 994,0 mil. lei), inclusiv:

- *creanțe interne în sumă de 871,8 mil. lei*, dintre care:

- procurarea cotei părți în capitalul social: pentru ÎS “Calea Ferată din Moldova” în sumă de 261,6 mil. lei (cu semnul minus) din contul împrumutului acordat de Banca Europeană de Investiții și în calitate de aport în capitalul social al SRL “Arena Națională” în sumă de 100,0 mil. lei (cu semnul minus) pentru proiectarea și construcția arenei polivalente de interes național; venituri din privatizarea patrimoniului public în sumă de 200,0 mil. lei. În temeiul art. 54¹ din Legea nr.121/2007, art. 36 alin.(1) lit. a) și art.67 alin.(4¹) din Legea nr.181/2014, și a Hotărârii Guvernului nr.51/2019, a fost aprobată cumpărarea de către Agenția Proprietăți Publice (APP) în numele Guvernului a acțiunilor nou-emise de banca sistemică BC “Moldindconbank” SA în valoare de 760,0 mil. lei. APP a vândut pe piața reglementată acest pachet de acțiuni la preț de 763,5 mil. lei;

- alte creanțe ale bugetului (rambursarea mijloacelor bugetare din anii precedenți) – *1030,0 mil. lei*, inclusiv din: transferuri de la băncile care se află în proces de lichidare 630,0 mil. lei; rambursarea mijloacelor bugetare din anii precedenți de către autorități/instituții bugetare în sumă de 400,0 mil. lei, dintre care 346,8 mil. lei restituite de către CNAS conform prevederilor art.70 alin.(5) din Legea 181/2014;

- *împrumuturi recreditate între bugetul de stat și bugetele locale în sumă de 40,8 mil. lei*;

- *împrumuturilor recreditate interne instituțiilor financiare și nefinanciare în suma de 801,2 mil. lei*, dintre care 1 008,3 mil. lei (cu semnul minus) pentru proiecte finanțate din surse externe și *rambursarea împrumuturilor recreditate în anii precedenți de către instituțiile financiare și nefinanciare în sumă de 207,1 mil. lei*;

- *creanțe externe în sumă de 6,0 mil. lei*.

• *Datorii în sumă totală de 4466,1 mil. lei* (se micșorează cu 2263,3 mil. lei), inclusiv:

- *datoria internă în sumă de 989,5 mil. lei*, dintre care emisiunea valorilor mobiliare de stat (VMS) pe piața primară în sumă de 1570,0 mil. lei, răscumpărarea VMS emise pentru crearea rezervei de lichidități în sumă de 345,5 mil. lei (cu semnul minus), răscumpărarea VMS emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat în sumă de 230,0 mil. lei (cu semnul minus), dezafectarea mijloacelor bugetare pentru onorarea garanțiilor interne emise în cadrul Programului de stat “Prima casă” în sumă de 5,0 mil. lei;

- *intrări de împrumuturi externe (net) -3476,6 mil. lei* (toate intrările și rambursările de împrumuturi au fost reestimate la cursul de schimb actualizat), inclusiv:

- pentru susținerea bugetului de stat – 2672,0 mil. lei (echivalent 150,62 mil. dol. SUA), dintre care: I și II tranșă a asistenței macrofinanciare de la Comisia Europeană în sumă de 837,3 mil. lei (echivalent 40,0 mil. euro); tranșa IV din partea FMI în sumă de 498,3 mil. lei (echivalent 28,1 mil. dol. SUA); prima tranșă din asistența financiară rambursabilă oferită de Guvernul României în sumă de 1046,7 mil. lei (echivalent 50,0 mil. euro); împrumutul Băncii Europene pentru Investiții în sumă de 261,7 mil. lei (echivalent 12,5 mil. euro) pentru majorarea capitalului social al ÎS “Calea Ferată din Moldova”; împrumuturile Băncii Mondiale pentru reforme structurale (Modernizarea sectorului sănătății și în domeniul mediului) în sumă de 28,0 mil. lei (echivalent 1,58 mil. dol. SUA). Totodată, din suma totală a fost exclusă asistența DPO oferită de Banca Mondială în sumă de 516,0 mil. lei (echivalent 30,0 mil. dol. SUA);

- pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe – 3019,5 mil. lei (echivalent 170,2 mil. dol. SUA). Totodată, comparativ cu estimările inițiale (3 992,2 mil. lei) au fost reduse intrările din împrumuturi pe următoarele proiecte majore: construcția penitenciarului din Chișinău – 142,4 mil. lei; proiectele din domeniul drumurilor – 318,0 mil. lei; construcția stației Back-to-Back Vulcănești – Chișinău 400kw – 50,0 mil. lei; îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale din Republica Moldova – 41,9 mil. lei; susținerea educației de către Guvernul Poloniei – 50,0 mil. lei;

- sumele destinate pentru onorarea obligațiilor față de creditori în anul 2019 va constitui 2214,9 mil. lei (echivalent 128,2 mil. dol. SUA).

• *Mijloace bănești în conturi bancare vor fi utilizate în sumă de 1 119,8 mil. lei.*

3.5. Soldul datoriei de stat în anul 2019

La situația din 31 decembrie 2019, soldul datoriei de stat în valori nominale va constitui 58 282,5 mil. lei, diminuându-se cu 4 729,1 mil. lei sau circa 7,5% față de valoarea aprobată, fiind influențat atât de diminuarea soldului datoriei de stat externe cu 2 982,5 mil. lei ca urmare a diminuării intrărilor de împrumuturi de stat externe și prognozei de depreciere a monedei naționale față de dolarul SUA cât și de diminuarea soldului datoriei de stat interne cu 1 746,6 mil. lei. Astfel, ponderea soldului datoriei de stat în PIB se va micșora cu 2,2 p. p. față de valoarea aprobată și la situația din 31 decembrie 2019 va constitui 28,1%.

Totodată, în structura datoriei de stat, la finele anului 2019, ponderea datoriei de stat externe va constitui 58,7%, iar a datoriei de stat interne - 41,3%.

La situația din 31 decembrie 2018, soldul datoriei de stat interne a constituit 23 058,6 mil. lei. La capitolul *finanțare internă*, în anul 2019 se preconizează

emisiunea netă a VMS pe piața primară în sumă de 1570,0 mil. lei și răscumpărarea VMS emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat în sumă de 230,0 mil. lei. Concomitent, se prevede răscumpărarea VMS emise pentru rezerva de lichiditate, scadente în anul 2019, în sumă de 345,5 mil. lei. Astfel, la situația din 31 decembrie 2019, datoria de stat internă poate constitui 24 053,1 mil. lei. Ponderea soldului datoriei de stat interne în PIB va constitui 11,6%.

La situația din 31 decembrie 2018, soldul datoriei de stat externe a constituit 28 954,0 mil. lei (1 689,0 mil. dolari SUA). Pe parcursul anului 2019, se estimează intrări din împrumuturi de stat externe în valoare de 5 691,4 mil. lei și rambursări în sumă de 2 214,9 mil. lei. Către finele anului 2019, se prognozează că soldul datoriei de stat externe nu va depăși 34 229,4 mil. lei (1 901,6 mil. dolari SUA). Ponderea soldului datoriei de stat externe în PIB va constitui 16,5%.

Pornind de la modificările și ajustările propuse la partea de venituri, partea de cheltuieli, soldul bugetar și sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat, respectiv, se operează modificări la partea textuală a Legii bugetului de stat pentru anul 2019, iar anexele nr.1-7 se expun în redacție nouă.

La prezenta notă se anexează următoarele tabele:

Tabelul nr.1 "Evoluția indicatorilor bugetului public național în anul 2019"

Tabelul nr.2 "Propuneri de modificare a Anexei nr.1 "Indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului de stat""

Tabelul nr.3 "Propuneri de modificare a Anexei nr.2 "Componența veniturilor bugetului de stat și sursele de finanțare a soldului bugetar""

Tabelul nr.4 "Propuneri de modificare a Anexei nr.3 "Bugetele autorităților finanțate de la bugetul de stat""

Tabelul nr.5 "Propuneri de modificare a Anexei nr.4 "Cheltuielile bugetului de stat conform clasificăției funcționale""

Tabelul nr.6 "Propuneri de modificare a Anexei nr.5 "Volumul cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale""

Tabelul nr.7 "Propuneri de modificare a Anexei nr.6 "Investițiile capitale pe autorități publice centrale""

Tabelul nr.8 "Propuneri de modificare a Anexei nr.7 "Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale""

Ministru

Natalia GAVRILIȚA

